

ritur neque ex delicto, neque ex defectu lenitatis; non ex delicto, cum non adsit culpa, ut ipsi Adversarii concedunt; neque ex lenitatis defectu, nam, ut dicitur infra ex n. 464. in fin. irregularitas ex defectu lenitatis non incurritur nisi ob occisionem aut mutilationem, quæ fit vel à ministris publicis, vel à militibus in bello justo offensivo, vel à Clericis medentibus cum adustione, aut incisione, juxta dicta n. 382. infra ad n. 4. E converso communis est sententia DD. ex c. *Is qui de Sent. exc. in 6.* ut vidimus n. 345, quod nulla incurritur irregularitas, nisi in jure sit expressa; ergo, cum in jure irregularitas ex defectu lenitatis incurritur tantum in prædictis tribus casibus, non est facienda extensio ad casum de quo loquimur; tantò magis, quia in præfatis casibus homicidium sponte committitur, licet sine culpa, sed in nostro casu homicidium non provenit ex spontanea voluntate, sed ex necessitate defendendi sua jura; ideo talis occisio (ut rectè ait *Suar.*) magis habet rationem defensionis quam occisionis. Respondetur autem ad textum oppositum in d. c. *Suscipimus*, Monachum excessisse in defensione, cum ipse unà cum socio ligaverit fures, quando potuisset eos dimittere vacuos sine periculo rerum et personarum. Præterea, notat ibi *Glossa*, quod Monachus interfecit fures, nulla stante necessitate; potuisset enim fugere prius quam illi solverentur à vinculis; nam res vel jam reservatæ erant, vel secum deferre poterat: ergo defensio illa non fuit moderata.

590. — Ultimò hîc videndum, quomodo tollatur hujusmodi irregularitas propter homicidium contracta. Tollitur I. per Baptismum, ut colligitur ex c. *Si quis Dist. 50.* Vide *Salm. cap. 8. n. 15.* et alijs passim. II. Per dispensationem Pontificis, qui potest equè in omni irregularitate dispensare, etiam ex homicidio voluntario, et contrariam opinionem id negantem periniquam et temerariam vocat *Barbosa Alleg. 39. n. 63.* Nec obstat textus in c. *Minor. eod. Dist. 50.* ubi videtur asseri, nec etiam Papam dispensare posse in irregularitate contracta ob homicidium; etenim communiter dicunt DD. (vide *Salm. l. c.*) illud non posse, intelligi pro non decere, ut patet ex eodem textu.

591. — Episcopi autem, si homicidium fuit voluntarium, nullo modo possunt dispensare in irregularitate, etiamsi illud fuerit occultum, ut habetur in c. *Liceat. 6. sess. 24.* Tridentini, ubi Episcopi possunt dispensare in omni irregularitate, excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario. Excipitur solus casus quo vergeret periculum animæ, aut alia gravissima causa urget, et non pateret aditus ad Papam, ut docent communiter *Sylo. v. Dispositio n. 11. et Salm. c. 8. n. 16. in fin. cum Machado, Avila. Corn. Dian. Henr. etc.*

592. — Dicunt autem *Coo. Abbas, Castro, Texeda, Bannez, Donat. Miranda, etc. apud Cont. Spor. in Suppl. p. 149. n. 166.* et probabile putat *Dian. p. 12. in fine libri n. 6. p. 97. art. 2. cum Aug. Viva. etc. et Salm. c. 8. art. 2. n. 7. cum alijs*, quod si homicidium sit adeo occultum, ut nullo modo possit probari in judicio, bene possint Episcopi dispensare super irre-

gularitate propter illud contracta. Sed hæc opinio mihi nulla valida ratione probatur, unde meritò eam rejiciunt *Salm. c. 8. n. 16. Renzi de Cens. t. 2. q. 10. et Ronc. c. 3. q. 1. Ratio*, quia Episcopi nullam habent facultatem super irregularitatibus, nisi eam quæ ipsis conceditur à Trid. in c. *Liceat, 6. sess. 24.* cum inferior nihil possit in lege Superioris, ex cap. *Inferior, dist. 21. et Clement. Romani, de Elect.* A Concilio autem conceditur ibi quidem Episcopis potestas dispensandi super omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus, sed expressè excipitur illa quæ oritur ex homicidio voluntario. Nec valet dicere Concilium loqui de homicidio illo, quod, licet sit occultum, tamen in judicio probari possit. Nam primò respondetur, quod id gratis supponitur. Secundo respondetur, idem Concilium alibi in sess. 14. c. 7. expressè oppositum declarasse dicendo: « Qui » sua voluntate homicidium perpetraverit, etiamsi crimen id » nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, » sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros Ordines promo- » veri possit. »

593. — Si verò homicidium fuerit casuale, valde probabile est posse Episcopus dispensare in irregularitate ex eo contracta, quando crimen fuerit occultum, cum Concilium in d. c. *Liceat*, neget Episcopis facultatem dispensandi, tantum si homicidium fuerit voluntarium, ad distinctionem casualis; ita communiter *Pal. D. 6. n. 15. §. 7. n. 7. Bon. q. 4. p. ult. n. 5. Tourn. t. 2. v. 192. Concl. 3. Ronc. c. 3. q. 3. in fine. Diana p. 9. tr. 7. R. 21. et Salm. c. 8. n. 43. cum Less. Sayr. Corn. etc.* Hinc inferitur, quod bene possit Episcopus dispensare I. cum eo qui mandavit famulo, ut tantum percussit, sed ille casu occiderit, ut *Tourn. l. c. et Bon. n. 8. cum Suar. Moll. F. l. etc.* II. cum eo qui leviter percussit intendens, ex negligentia casu interficiat, *Bonac. n. 7.* III. cum eo qui percussit prægnantem, casu efficit, ut veniat abortus, *Tourn. l. c. IV. cum Clerico qui exercendo chirurgiam, ex imperitia vel negligentia aliquem perimit, Dian. p. 9. t. 7. R. 22. Less. et Avill. Præterea communissimè docent Nav. c. 27. n. 340. Laym. l. 3. tr. 3. p. 3. c. 12. n. 3. cum Sylo. Sayr. et Henr. Barb. All. 39. n. 62. cum Mirand. Campun. Homob. etc. ac Diana p. 9. tr. 7. R. 22. cum Less. Avila, et alijs, quod possunt dispensare Episcopi in irregularitate ex homicidio casuali, etiam notorio, ad suscipiendos Ordines Minores, et Beneficia simplicia; quia id jam poterant Episcopi de jure antiquo, ut docent *Abbas, Hostiens. Jo. Andr. et alii ap. Laym. l. c. et Barb. n. 59.* Tridentinum autem tantum reservavit irregularitatem ex homicidio voluntario, non verò casuali publico. An verò possit Episcopus dispensare in homicidio casuali, ad recipiendum Canonicatum? Vide dicenda in simili casu n. 429.*

594. — Sed dubitatur, an reputetur casuale homicidium in repentina rixa patratum? Prima sententia affirmat, et hanc tenent *Diana loc. cit. et Salm. c. 8. n. 6. cum Machad. Philip. Henr. Rodr. etc.* Ratio, quia homicidium voluntarium propriè

est illud quod per industriam et per insidias committitur, ut habetur in Trid. c. 7. sess. 14. ubi: « Cum etiam qui per industriam occiderit proximum suum, et per insidias, ab Altari » evelli debeat. » Secunda verò sententia probabilior negat, et tenent *Suar. D. 44. sect. 1. n. 3. Nav. c. 27. num. 240. Holzm. p. 444. n. 335. Con. p. 488. n. 2. Spor. & 2. p. 148. n. 251 et 252. Tamb. c. 15. §. 6. n. 5. et Diana (se revocans) p. 10. tr. 11. R. 19. cum Hurt. etc.* Ratio, quia Trid. l. c. post verba supra relata, *Cum etiam per industriam, etc.* statim subdit: « Qui voluntate homicidium perpetraverit... nullo tempore pro- » moveri possit. Si verò homicidium non ex proposito, sed casu, » vel vim vi repellendo, fuisse commissum narretur. jure quo- » dammodo dispensatio debeat. » Qui autem in rixa occidit, jam sua voluntate, et ex proposito occidit, licet inopinata ira percitus sit, cum jam perpetret homicidium quod intendit. Nec obstant priora illa verba *per industriam et per insidias*; nam Glossa in c. 1. de Homic. illud *per industriam*, explicat, id est non casu; atque idem Concilium declarat intelligi; quando aliquis sua voluntate et ex proposito occidit, ad differentiam occisionis casu factæ, de qua loquitur in secunda parte.

595. — Valde tamen probabile est, quòd si quis incurrat irregularitatem ob homicidium occultum pro defensione propria, possit ab Episcopo dispensari, quando excesserit moderamen inculpatae tutelæ, quia, cum tale homicidium non fiat ex voluntate absoluta occidendi, non potest dici absolute voluntarium, ut loquitur Tridentinum; ita communissimè *Nav. cap. 27. n. 239. (ubi asserit ita sensisse S. Pœnitentiæ.) Suar. D. 46. sect. 1. num. 13. Laym. lib. 3. sect. 5. tr. 3. p. c. 13. n. 2. Pal. D. 6. p. 15. §. 8. n. 10. Tourn. p. 102. v. Hinc, Diana p. 10. tr. 11. R. 19. Croix l. 7. n. 476. cum communi, Bon. qu. 4. p. ult. n. 9. cum Sayr. Val. Mol. Cor. Henr. et Avila.*

596. — Prælati autem Regulares possunt dispensare cum suis subditis ab irregularitate proveniente ex homicidio occulto casuali, ut docent *Salm. c. 8. num. 43. ex Privilegio S. Pii V (relato in extensum ab iisdem Salm. tract. 6. de Pœnit. c. 13. num. 33.)* Imò etiamsi crimen fuerit publicum, ut dicunt *Diana, Vill. Sayr. etc. ap. Salm. c. 8. n. 43,* et etiamsi fuerit voluntarium, defendunt *Salm. ib. n. 17. et c. 7. n. 59. cum Peyrin. Portel. Bann. etc.* ex concessione Martini V, Pauli III et Sixti IV, ubi concessum fuit Prælati Regularibus dispensare in prima die lunæ Quadragesimæ in irregularitatibus, *quavis occasione, et causa contractæ sint.* Sed hac concessione non obstante, censeo non posse Prælatos Regulares dispensare, quando homicidium est publicum, aut voluntarium, quia in generali concessione non computantur ea quæ verisimiliter Superior non esset concessurus, ut tradunt communiter *Suar. D. 21. sect. 3. n. 3. Bon. q. 3. p. 1. n. 12. et Salm. de Cens. c. 2. num. 4. cum Ugol. Cund. ac aliis passim, et patet ex cap. In generali. Reg. 81. de Reg. Jur. in 6. Præterquam quòd Bened. XIII (ut vidimus n. 101.)*

expressè declaravit, quòd *solus Generalis Ordinis possit dispensare (in irregularitate proveniente ex homicidio voluntario), « dum » modo non fuerit appensatum, et intra claustra extiterit consum- » matum. »* Unde, etiamsi concessio illa omnibus Prælati Regularibus facta, esset vera, videtur à Benedicto omnino revocata, vel limitata pro solo Generali. Quoad Seculares verò, possunt Confessarii Regulares eos dispensare in omni irregularitate, in qua possunt Episcopi cum subditis suis, ex Privilegio Sixti IV et Julii II, ut notavimus n. 355. Hinc bene possunt dispensare cum Laicis in irregularitate contracta ob mutilationem, vel ob homicidium casuale occultum, prout possunt Episcopi cum suis, ut vidimus num. 381 et num. 393.

DUBIUM V.

Quæ Irregularitates ex defectu.

597. Prima ex defectu animæ. Hinc sunt irregulares I. Amentes, Dæmoniacy, Epileptici. — 598. Distinctius agitur de Amentibus. — 599. De Epilepticis, et Dæmoniacy. — 400. Quis possit dispensare in hac irregularitate? Et an Episcopi possint dispensare in aliqua irregularitate ex defectu? An saltem in dubio? An Prælati Regulares? — 401. II. Sunt irregulares illiterati. — 402. III. Neophyti. — 403. Secunda ex defectu Corporis: vel quia defectus impedit exercitium Ordinis, vel quia affert deformitatem. — 404. Et primò, ob impedimentum exercitii est irregularis, I. Cæcus. — 405. II. Surdus. — 406. III. Mutus. — 407. IV. Claudus. — 408. V. Qui caret manu aut digitis omnibus, aut pollice, aut indice. — 409. VI. Laborans febris, paralyti, etc. item abstemius etc. — 410. Secundò, ob deformitatem est irregularis I. ille cui deest membrum, nempe nasus, aut oculus. Quid, si desint auriculæ? — 411. II. Leprosus. — 412. III. Monstruosus, nempe gibbosus, pigmæus, æthiops. — 413. Not. 1. Quid, si defectus superveniat Ordinibus? Not. 2. Quid, si antecesserit. — 414. Quis possit in hac irregularitate dispensare? An Papa cum cæco? An Prælati regulares? — 415. Quid, si defectus corporis advenerit ex propria culpa? Et an in eo possit dispensare Episcopus? — 416. Quid de eunucho. — 417. Quid, si quis causam dederit abscessioni virilium. — 418. Quid, si quis amputet sibi testiculos ob vocem servandam. — 419. Et quid, si quis tantum attendet se occidere, etc. — 420. Tertia ex defectu Natalium. — 421. Illegitimi legitimantur I. Per Matrimonium subsequens. — 422. An Sufficiat quòd Matrimonium fieri potuisset tempore nativitatis? — 423. Not. 1. Quid, si Matrimonium fiat postquam filius est ordinatus? Not. 2. Quid, si Matrimonium non consummetur? — 424. Not. 3. Quid, si Matrimonium sit nullum, sed ignoretur saltem ex una parte? — 425. Not. 4. Quid, si filii nascantur ex Matrimonio clandestino ob omissas Denunciations? — 426. II. Legitimantur filii per Professionem Religiosam. — 427. III. Per Dispensationem Pontificiam. — 428. Episcopus potest dispensare cum illegitimo ad Ordines Minores, et ad Beneficium simplex. — 429. Dub. 1. An ad recipiendum Canonicatum. — 430. Dub. 2. An cum illegitimo